P9_TA(2023)0059

Наличност на торове в ЕС

Резолюция на Европейския парламент от 16 февруари 2023 г. относно съобщението на Комисията относно гарантирането на наличността и финансовата достъпност на торовете (2022/2982(RSP))

(2023/C 283/12)

Европейският парламент,

— като взе предвид съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г., озаглавено „Гарантиране на наличността и финансовата достъпност на торовете“ (COM(2022)0590),

— като взе предвид своята резолюция от 24 март 2022 г. относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС в контекста на руското нашествие в Украйна ([1]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2021 г. относно стратегията „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система ([2]),

— като взе предвид своята резолюция от 10 февруари 2021 г. относно новия план за действие за кръгова икономика ([3]),

— като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна“ ([4]),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 23 март 2022 г., озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и повишаване на гъвкавостта на продоволствените системи“ (COM(2022)0133),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 20 юли 2022 г., озаглавено „Да пестим газ за безпроблемна зима“ (COM(2022)0360),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ (COM(2020)0381),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 ([5]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/1854 от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията ([6]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукти за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) № 1069/2009 и (ЕО) № 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2003/2003 ([7]),

([1]) ОВ C 361, 20.9.2022 г., стр. 2.
([2]) ОВ C 184, 5.5.2022 г., стр. 2.
([3]) ОВ C 465, 17.11.2021 г., стр. 11.
([4]) ОВ C 426, 9.11.2022 г., стр. 1.
([5]) ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1.
([6]) ОВ L 261 I, 7.10.2022 г., стр. 1.
([7]) ОВ L 170, 25.6.2019 г., стр. 1.

Четвъртък, 16 февруари 2023 г.

— като взе предвид Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници ([8]) (Директива за нитратите),

— като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 4 януари 2023 г., озаглавен „Двигатели на продоволствената сигурност“ (SWD(2023)0004),

— като взе предвид публикацията на Съвместния изследователски център, озаглавена „Технически предложения за безопасно използване на преработен оборски тор над прага, установен за уязвимите на нитрати зони от Директивата за нитратите (91/676/ЕИО)“ ([9]),

— като взе предвид въпроса до Комисията относно съобщението на Комисията относно гарантирането на наличността и финансовата достъпност на торовете (O-000001/2023 — B9-0010/2023),

— като взе предвид член 136, параграф 5 и член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид предложението за резолюция, внесено от комисията по земеделие и развитие на селските райони,

А. като има предвид, че торовете и управлението на хранителните вещества са от съществено значение за гарантирането на достатъчно и качествено производство на храни и играят решаваща роля за световната продоволствена сигурност; като има предвид, че днешният недостиг на торове може да засегне утрешните култури;

Б. като има предвид, че производството и разходите за минерални торове зависят до голяма степен от наличността и финансовата достъпност на природния газ, като същевременно представляват до 2,1 % от световните емисии на парникови газове ([10]); като има предвид, че производството на компоненти за торове, като азот и амоняк, изисква огромни количества природен газ; като има предвид, че газът представлява около 80 % от разходите за производството на торове;

В. като има предвид, че в ЕС вече са надминати възможностите на планетата за биогеохимичните потоци за цикъла на азота (3,3 пъти) и за цикъла на фосфора (2 пъти) ([11]);

Г. като има предвид, че в резултат на незаконното нашествие на Руската федерация в Украйна на 24 февруари 2022 г. глобалната криза в областта на минералните торове и енергията застрашава световната продоволствена сигурност и повишава цените на храните, което може потенциално да окаже дълбоко въздействие върху най-уязвимите групи от населението по света, които са силно зависими от достъпа до финансово достъпна и питателна храна;

Д. като има предвид, че по традиция голяма част от природния газ, използван за производството на торове в ЕС, идва от Руската федерация; като има предвид, че Руската федерация е основният световен доставчик на торове и техните основни компоненти; като има предвид, че Русия злоупотребява с господстващото си положение в доставките на газ и торове като политическо оръжие; и като има предвид, че продължаващата висока степен на използване на минерални торове рискува да подхрани руските военни усилия и да подкрепи други автократични режими;

Е. като има предвид, че инфлацията оказва значително въздействие върху европейския селскостопански сектор, особено доколкото натоварва сериозно настоящия бюджет на общата селскостопанска политика (ОСП);

([8]) ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1.

([9]) Huygens, D., Orveillon, G., Lugato, E., Tavazzi, S., Comero, S., Jones, A., Gawlik, B. and Saveyn, H., Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC) („Технически предложения за безопасно използване на преработен оборски тор над прага, установен за уязвимите на нитрати зони от Директивата за нитратите (91/676/ЕИО)“), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2020 г..

([10]) https://www.nature.com/articles/s41598-022-18773-w

([11]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_bg, стр. 26.

Ж. като има предвид, че голям брой европейски производители на минерални торове са намалили дейността си или са спрели производството като цяло, до голяма степен в резултат на повишаването на разходите за природен газ, но и поради данъчното облагане и конкуренцията от страна на по-малко бюрократични държави, което води до недостиг, увеличение на цените на торовете и по-ниски добиви, произтичащи от неспособността на земеделските стопани да имат достъп до торовете, от които се нуждаят, за да отговорят на производствените си изисквания, и това в крайна сметка се отразява на наличността и финансовата достъпност на храните;

З. като има предвид, че най-големите производители на торове в света реализират рекордни печалби ([12]);

И. като има предвид, че понастоящем земеделските стопани са изправени пред въпроса колко могат да рискуват при вземането на решения за сеитба и производство или дори са изправени пред решението да спрат изцяло селскостопанската си дейност, тъй като цените на торовете са много нестабилни и през последните две години се повишиха до равнища, които никога не са били наблюдавани в Европа, като по този начин се отразиха на равнището на доходите на земеделските стопани и дори на управлението на земеделските стопанства; като има предвид, че наличността на суровини за производството на торове не е гарантирана, което може да доведе до недостиг в стопанствата по време на вегетационния сезон;

Й. като има предвид, че увеличението на разходите за селскостопански ресурси е важен фактор за високите цени на хранителните стоки през последните две години; като има предвид, че очакваните понастоящем бъдещи цени на зърнените култури за реколта 2023 г. може да не отразяват текущите разходи за вложените ресурси и в резултат на това възвръщаемостта може да бъде под производствените разходи; като има предвид, че в някои държави членки, особено тези, които са в близост до войната в Украйна, продажната цена вече не покрива производствените разходи; като има предвид, че в резултат на инвестирането в торове, докато цените остават високи, земеделските стопани са изложени на риск поради възможността цените на торовете да спаднат значително в краткосрочен план;

К. като има предвид, че поради повишените изисквания за ликвидност и нестабилността на пазара на торове, редица дребни търговци не са в състояние да рискуват да навлязат на пазара, което намалява конкурентоспособността; като има предвид, че Комисията следва да предприеме мерки за смекчаване на този риск, за да се даде възможност за по-голяма конкуренция;

Л. като има предвид, че стратегията „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна хранителна система определи целта за намаляване на загубите на хранителни вещества с най-малко 50 %, като същевременно гарантира, че това няма да доведе до влошаване на плодородието на почвите; като има предвид, че в своята резолюция от 20 октомври 2021 г. относно стратегията Парламентът приветства тази цел, като подчерта и необходимостта да се гарантира, че няма да настъпи влошаване на плодородието на почвите; като има предвид, че чрез постигането на тази цел ще се намали използването на торове с най-малко 20 % до 2030 г.;

М. като има предвид, че настоящата криза с наличността на минерални торове подчертава основната роля на животновъдството в баланса на европейското селско стопанство за поддържането на производството на култури чрез заместване и допълване на минералните торове; като има предвид, че все още има редица източници на органични хранителни вещества, които понастоящем не се използват пълноценно, като оборски тор, ферментационен продукт, фрас и утайки от отпадъчни води; като има предвид, че преработката на органични хранителни елементи в органични продукти за наторяване може да играе важна роля за постигането на целите на стратегията „От фермата до трапезата“ и на целите на Съюза в областта на климата;

Н. като има предвид, че според комбинирания показател за суша (CDI), включващ първите 10 дни на август 2022 г., 47 % от Европа е била в условия на предупреждение за тежка суша, а 17 % — в условия на тревога; като има предвид, че регионите, засегнати от суша през пролетта на 2022 г., са с най-влошени условия ([13]);

О. като има предвид, че прилагането на азот, добит от оборски тор (RENURE), като част от системите за управление на оборския тор дава възможност за напредък към по-кръгова икономика и повишена ефективност на ресурсите в хранителната система на ЕС;

П. като има предвид, че Съвместният изследователски център на Комисията е разработил критерии за безопасно използване на преработен оборски тор над прага, установен за уязвимите на нитрати зони от Директивата за нитратите;

([12]) https://grain.org/system/articles/pdfs/000/006/903/original/The%20Fertiliser%20Trap%20English%20-%20Embargoed%208th%20November%202022.pdf?1667838216

([13]) https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf

Четвъртък, 16 февруари 2023 г.

1. подчертава отчетеното увеличение на цените на азотните торове със 149 % през септември 2022 г. и приветства съобщението на Комисията относно торовете и амбицията му да се гарантира наличността и финансовата достъпност на торовете, за да се гарантира устойчивостта на селскостопанския сектор на ЕС;

2. подчертава, че наличието на всички видове торове и производство на торове е от съществено значение за доставките на храни за гражданите на ЕС и за световната продоволствена сигурност, както и за гарантирането на плодородието на почвите и избягването на изчерпването на почвите; отбелязва, че производството на торове е от съществено значение и за производството на AdBlue за транспортния сектор и на CO_2 за хранителната промишленост; изразява загриженост относно безпрецедентното увеличение на цените на азотните торове, за което също допринесоха високите цени на природния газ и прекъсването на достъпа до доставки на газ, и подчертава, че това може да окаже значително въздействие върху разходите за селскостопанско производство и конкурентоспособността на селскостопанския сектор на ЕС;

3. подчертава, че ограничената наличност на торове през 2022 г. доведе до изчерпване на остатъчните запаси от торове в почвите, което би могло да има значително въздействие върху европейското производство на храни през 2023 г.;

4. счита, че мерките, определени от Комисията в нейното съобщение, са добро начало, по-специално за да се реагира незабавно на кризата с торовете, но все още далеч не са достатъчни за справяне с нарушенията на пазарите на торове и за гарантиране на дългосрочна стратегическа автономност по отношение на торовете; призовава Комисията да разработи дългосрочна стратегия на ЕС за торовете и да представи дългосрочна стратегия на ЕС за устойчиви хранителни вещества в почвите до юни 2023 г.; призовава за бързо предприемане на всеобхватни действия, с цел избягване на нови зависимости от вноса на торове или енергия и енергоносители, и за гарантиране на световната продоволствена сигурност чрез насърчаване на устойчиво производство на храни, което зачита околната среда и е адаптирано към изменението на климата, като същевременно се отчита регионалният, европейският и световният икономически и социален контекст;

5. подчертава, че са необходими дългосрочни решения на европейско равнище, по-специално за да бъдат избегнати всякакви икономически разминавания между селскостопанските сектори на държавите членки;

6. припомня, че дори краткосрочната липса на торове или финансовата им недостъпност може да застраши навременното отглеждане на култури с отрицателно въздействие върху доходите на земеделските стопани; припомня също така, че това може да допринесе за продоволствената несигурност;

7. подчертава въздействието на увеличаването на производствените разходи върху селското стопанство на ЕС и изтъква, че земеделските стопани от други региони, като Русия и Южна Америка, имат достъп до значително по-евтини торове, което подкопава конкурентоспособността на земеделските стопани в ЕС;

Краткосрочни действия

8. призовава държавите членки и Комисията да обмислят използването на селскостопанския резерв за финансовата 2023 година, за да се окаже незабавна помощ на земеделските стопани срещу експоненциалното нарастване на разходите за торове и последващото нарастване на производствените разходи;

9. подчертава обаче, че използването на кризисния резерв не е достатъчен финансов отговор за справяне с предизвикателствата и че е необходим по-стабилен отговор за справяне с настоящата криза; призовава Комисията и държавите членки да осигурят подкрепа за земеделските стопани, докато пазарът се стабилизира и алтернативите на минералните торове станат достъпни; отбелязва, че последователните намаления на бюджета на ОСП, наред с инфлационния натиск, допълнително са намалили жизнеспособността на земеделските стопани в ЕС;

10. призовава в този контекст държавите членки да дадат приоритет на непрекъснатия и безпрепятствен достъп до природен газ и електроенергия на достъпни цени за производството на торове и свързаното производство на AdBlue и CO_2 в своите национални планове за действие при извънредни ситуации с оглед на гарантирането на дългосрочна продоволствена сигурност, конкурентоспособност на световния пазар и функциониращ транспортен сектор;

11. изразява опасение, че подкрепата за земеделските стопани и производителите на торове чрез временната рамка за държавна помощ при кризи може да създаде риск от повторна национализация, разпокъсаност и конкуренция между различните пазари и между отделните земеделски стопани; подчертава, че трябва да се насърчават общи мерки, и изтъква необходимостта от еднакви условия на конкуренция и справедливо разпределение на доставките в целия Съюз;

12. припомня в този контекст, че средносрочният преглед на многогодишната финансова рамка би могъл да даде възможност за укрепване на бюджета на ОСП и за отчитане на сериозното въздействие на инфлацията върху разходите за вложени ресурси и доходите на земеделските стопанства; насърчава ЕС да търси алтернативни източници на финансиране извън ОСП, да разработи подходящи мерки, за да гарантира финансовата достъпност и наличността на торове в ЕС и да облекчи икономическото въздействие на дефицита на торове;

13. напомня на държавите членки за възможността да разработят, в рамките на стратегическите си планове за ОСП, специфични екосхеми с цел насърчаване на по-голямо развитие на оптимални нива на pH на почвата, което би изисквало използването на по-малко торове и би довело до максимално използване на ограничените запаси, или секторни интервенции в главата за „другите сектори“, които могат да включват, наред с другото, мерки за стимулиране на разработването на алтернативи на минералното наторяване, за подкрепа на съвместни и основани на сътрудничество подходи към сценарии за недостиг и за прилагане на иновации и технологии за намаляване на употребата на торове;

14. признава и оказва различна подкрепа на ролята, която играят кооперативите в хранително-вкусовата промишленост, поради техния логистичен, организационен и икономически капацитет за насърчаване на местни проекти за производство на торове, както от добитък, така и алтернативи на торове, основани на изкопаеми горива;

15. призовава Комисията да подкрепи държавите членки при намирането на решения за ефективно използване на стратегическите планове по ОСП, за да се спомогне за справянето с положението с торовете; насърчава държавите членки, когато е необходимо, да преразгледат своите национални стратегически планове по ОСП, за да преодолеят пропуските с цел оптимизиране и намаляване на използването на торове и загубите на хранителни вещества, стимулиране на замяната и допълването на минералните торове с хранителни вещества от органични източници и ускоряване на подходящите мерки за наторяване, за да се гарантира плодородието на почвите и оптимални добиви, като същевременно се предотврати изместването на въглеродни емисии към региони с по-ниски производствени стандарти; подчертава, че тези преразглеждания следва да се извършват своевременно, при условие че количеството и качеството на производството не се намаляват, и не следва да се считат за изменение на техните национални стратегически планове по ОСП, което се разрешава само веднъж годишно; подчертава ясните ползи, които сеитбооборотът с бобови култури може да предложи като мярка за наторяване в този контекст предвид капацитета му за обогатяване с нитрати, като по този начин се намали необходимостта от внасяне на торове; призовава Комисията да гарантира, че всички държави членки предоставят на своите земеделски стопани възможността да използват междинни култури в контекста на доброто земеделско и екологично състояние в ОСП;

16. насърчава държавите членки да използват напълно потенциала на наскоро приетия Регламент (ЕС) 2019/1009, в който са преразгледани правилата за предоставяне на пазара на ЕС на продукти за наторяване и чрез който се дава възможност за отваряне на единния пазар на ЕС за органични торове и торове, основаващи се на биологични отпадъци, като им се предостави достъп до маркировка „CE“;

17. призовава Комисията да актуализира определението за оборски тор в законодателството на Съюза, като направи ясно разграничение между преработен и непреработен оборски тор, с цел правилното им регулиране предвид различните им състави и рисковете от замърсяване;

18. призовава Комисията да събере научни доказателства за въздействието на ферментиралия оборски тор и други преработени органични хранителни вещества по отношение на ползите за климата и риска от замърсяване на водите; призовава Комисията да използва ползите за околната среда от използването на ферментирал оборски тор и други преработени органични хранителни вещества, ако това е научно доказано, като насърчава използването им и евентуално адаптира законодателството;

19. изразява съжаление относно факта, че съобщението не улеснява използването на органични алтернативи на химическите торове, като RENURE, ферментационен продукт от биологични отпадъци, получени чрез анаеробно смилане на животински изпражнения, и всеки друг ефективен и проверен инструмент, който може да бъде използван както в елското стопанство, така и в сектора на животновъдството, и призовава за изменение за тази цел на приложение III към Директивата за нитратите, като същевременно продължават да се спазват принципите на ефективност и безопасност; междувременно призовава, с оглед на настоящата криза, за временна дерогация, тъй като продуктите RENURE и ферментационен продукт имат потенциала да заменят химическите торове, без да водят до допълнителни емисии, загуби на азот или производство на тор; призовава Комисията да предложи без допълнително забавяне и най-късно в своя предстоящ план за действие за интегрирано управление на хранителните вещества (INMAP) законодателни мерки за изпълнение на законното и безопасно прилагане на критериите, разработени от Съвместния изследователски център, за да се даде възможност за безопасно използване на RENURE над праговете, установени за уязвимите към нитрати зони от Директивата за нитратите;

20. отбелязва, че използването на фрас като тор може да играе важна роля за задоволяване на нуждите на почвата от хранителни вещества; в тази връзка призовава Комисията да стимулира използването на фрас чрез премахване на ненужните законодателни и административни тежести възможно най-скоро;

21. подчертава, че всяко забавяне на признаването на повторната употреба на хранителни вещества от преработен оборски тор при същите условия като химическите торове би удължило липсата на еднакви условия на конкуренция между продуктите за наторяване с еднакви характеристики;

22. призовава Комисията и Съвета да разширят временното суспендиране на вносните мита върху всички минерални торове, с изключение на тези с руски или беларуски произход, за да се увеличи наличието на торове за земеделските стопани и по този начин да се постигне стабилизиращ ефект върху цените, както и да се повиши динамиката на европейския пазар чрез подобряване на логистиката и намаляване на административната тежест; подчертава, че ЕС не следва да заменя една зависимост с друга, този път с вноса на торове, нито да застрашава прехода към нисковъглеродна европейска торова промишленост, което би довело до значително увеличение на емисиите на CO_2 в световен мащаб, възпрепятствайки целите на Париж в областта на климата;

23. призовава за създаването на механизъм за подпомагане на търговците за управление на риска от закупуване на торове на едро; отбелязва необходимостта да се гарантира, че търговците могат да навлязат на пазара с намален риск чрез система за форуърдни покупки, която ги предпазва от натрупване на неустойчиви равнища на задлъжнялост;

24. изразява съжаление относно факта, че Комисията не е представила оценка на въздействието на последиците от намаляване на загубите на хранителни вещества с най-малко 50 % до 2030 г. и призовава за незабавни действия за коригиране на това положение;

25. призовава Комисията да направи оценка на възможността за определяне на правила за установяване на механизъм за съвместно закупуване на торове на равнището на ЕС;

26. призовава Комисията и Съвета да подобрят функционирането на европейския пазар на торове, като намалят логистичните му затруднения и осигурят баланс, по-специално по отношение на вноса, като намалят административната тежест върху вноса и търговията с торове и улеснят закупуването и съхранението извън сезон от дистрибуторите и земеделските стопани;

27. признава нарасналите нужди от ликвидност на търговците и необходимостта от предоставяне на финансиране чрез Европейската централна банка за улесняване на вземането на заеми и форуърдното закупуване на торове;

28. призовава Комисията да изгради стратегически съюзи с надеждни партньори, за да улесни снабдяването с торове в средносрочен план;

29. подчертава, че манипулирането на пазара оказва влияние върху доставките на торове и има потенциала да засегне форуърдното сключване на договори за зърно и фуражи и по този начин води до допълнително повишаване на цените на храните за потребителите;

Средносрочни и дългосрочни действия

30. отбелязва факта, че суровините за минерални торове — природен газ, фосфор и калий — до голяма степен произхождат извън ЕС, често от автократични режими, и самодостатъчността по отношение на минералните торове не е реалистична в краткосрочен или дори средносрочен план; поради това призовава за по-силен акцент върху средносрочните и дългосрочните мерки, включително инвестиции и нови бизнес модели, които намаляват или премахват потенциално вредните зависимости от вноса, и по-специално избягват създаването на нови такива зависимости, увеличават стратегическата автономност на ЕС по отношение на торовете, по-специално чрез декарбонизация и въвеждане на възобновяеми енергийни източници, използвани за производството на зелени торове, чрез предоставяне на по-добър достъп до органични торове и хранителни вещества от рециклирани потоци от отпадъци и увеличаване на кръговостта на селското стопанство, като по този начин се укрепва устойчивостта на селскостопанския сектор на ЕС;

31. заявява, че новият механизъм на ЕС за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ) има важната цел да предотврати изместването на въглеродни емисии, която следва да бъде съчетана с други цели на ЕС, например гарантирането на продоволствената сигурност;

32. призовава за незабавни действия, включително осигуряване на подходящи разпоредби и финансиране, за да се даде възможност на съществуващата торова промишленост в ЕС ефективно и спешно да декарбонизира производствените процеси с цел прекратяване на зависимостта от природен газ, като същевременно доставя възобновяеми, несъдържащи изкопаеми горива и нисковъглеродни торове на земеделските стопани от ЕС;

33. отбелязва, че руският газ, използван в производството на торове, допринася за финансирането на войната в Украйна; поради това призовава за отпускане на достатъчно ресурси възможно най-скоро, за да се сложи край на зависимостта от този газ;

34. подчертава необходимостта от ускоряване на процеса на декарбонизация и повишаване на устойчивостта и издръжливостта на азотноторовата промишленост чрез използване на енергия от неизкопаеми, нисковъглеродни и възобновяеми източници и рециклирани хранителни вещества за производството на торове, по-специално азот от компостиране на оборски тор, с цел намаляване на зависимостта от природен газ; във връзка с това призовава Комисията да направи нови предложения за насърчаване на разгръщането на малки и средни инсталации за биогаз за производство на торове и енергия в цяла Европа и със стратегически регионален фокус, за да подпомогне земеделските стопани да създадат устойчива верига на стойността в ЕС, което ще намали зависимостта на ЕС от трети държави; отбелязва, че увеличаването на броя на инсталациите за анаеробно разграждане в селското стопанство, чиято основна стратегическа цел е производството на биометан и ферментационен продукт, не следва да бъде за сметка единствено на финансирането по ОСП;

35. призовава Комисията да предложи средносрочни и дългосрочни мерки на политиката, за да позволи използването на продуктите RENURE, като ги класифицира като заместители на химическите торове въз основа на научни критерии, като възможност за земеделските стопани да намалят зависимостта си от химически торове и да увеличат кръговостта в стопанствата чрез валоризация на остатъци като оборския тор;

36. отбелязва потенциала на ветроенергийните паркове в морето в Европа за генериране на електроенергия за производство на водород и амоняк; призовава Комисията да проучи осъществимостта на интегриран модел за производство на амоняк както като устойчиво гориво за морския транспорт, така и като устойчив източник на торове;

37. призовава Комисията да представи оценка на въздействието, като анализира всеобхватно доставката на хранителни вещества за селското стопанство в ЕС от минерални, органо-минерални и органични торове, с акцент върху гарантирането на дългосрочната цел за самодостатъчност в доставките на хранителни вещества;

38. подчертава необходимостта от разработване на надеждни за бъдещето терминали за втечнен природен газ, за да се улесни обработката както на водород, така и на амоняк;

39. подчертава необходимостта земеделските стопани да подобрят наторяването и ефикасността на използването на хранителни вещества чрез стимулиране на устойчивостта и оптимизацията, по-специално чрез достъп до индивидуални технически консултации, цифровизация, иновации, прецизно земеделие и инструменти за управление на хранителните вещества, които дават възможност за подобряване на селскостопанските практики, както и чрез приоритизиране и подпомагане на агроекологичните практики; настоява, че за тази цел е необходимо финансово усилие;

40. признава напредъка, постигнат в замяната на изкуствените торове чрез разработени, модерни, агроекологични методи, използвани при ежедневното земеделие в иновативните стопанства; призовава за разпространението на тези практики чрез консултантски услуги, обмен между земеделски стопани и училища;

41. призовава за по-силен акцент върху кръговата икономика и агроекологията и по този начин за по-силен акцент върху научните изследвания в рамките на научноизследователските програми на ЕС, върху развитието на иновации, включително чрез ускоряване на използването на RENURE и чрез подкрепа за преоткриването, разпространението и споделянето, по-специално чрез селскостопански училища и консултантски услуги, на агроекологични знания, методи и иновации, с цел разработване на нови торове или други алтернативи и насърчаване на прецизното земеделие;

42. призовава Комисията да събира и споделя информация и опит от държавите членки относно практики като оптимизирането на използването на торове, рециклирането на хранителни вещества и използването на алтернативни хранителни вещества, като отчита също така пречките, които възникват пред тези алтернативи при разширяването на тяхното използване, и като посочва подробно как тези трудности могат да бъдат преодолени; насърчава внедряването и разширяването на инструмента за устойчивост на земеделските стопанства на равнището на държавите членки, за да се предоставят на земеделските стопани в ЕС персонализирани и точни консултации относно управлението на хранителните вещества, включително изискванията за торовете; във връзка с това подкрепя внедряването на цифрови инструменти за подпомагане на вземането на решения, по-специално в колективни и кооперативни условия, за да се преодолеят ограниченията във връзка с размера на дребните стопанства;

43. отбелязва значителната възможност за намаляване на колективната зависимост на Съюза от химически торове чрез по-ефективно използване на органични торове, произведени от добитък, култури, които обогатяват почвата с азот, като детелината, и техники за управление на хранителните вещества; призовава Комисията да подкрепи финансово използването и развитието на тези мерки;

44. признава, че органичният оборски тор, произведен от добитък, е критичен компонент в прехода към по-устойчиви хранителни системи и играе ключова роля в много системи за биологично земеделие;

45. настоятелно призовава Комисията да диверсифицира източниците на торове и да идентифицира нови минерални залежи в ЕС и устойчиво да разшири съществуващите, за да намали зависимостта от външните пазари и да стимулира по-голяма самодостатъчност; подчертава, че ЕС трябва да развие доставките на органични торове и агроекологични техники в дългосрочен план, за да намали зависимостта от азотни торове;

46. призовава за бързо приемане на законодателство относно нови техники за селекция на растения, включително по-специално нови геномни техники, които ще увеличат добивите, без да увеличават необходимостта от торове; призовава Комисията и държавите членки да подкрепят научните изследвания и разработването на нови техники за селекция на растения, включително нови геномни техники;

47. призовава Комисията да извърши преглед на всички неизползвани мощности за производство на торове в ЕС и да определи къде може да има допълнителен производствен капацитет;

48. подкрепя производството на зелени торове с използване на местни ресурси и възобновяема енергия, като зеления амоняк;

49. подкрепя използването, без да се застрашава целта за продоволствена сигурност, на бобови култури за поддържане и подобряване на качеството на почвата и призовава за увеличаване на отглеждането на бобови култури на равнището на ЕС с цел увеличаване на биологичното разнообразие и фиксирането на азот; призовава Комисията своевременно да представи европейска стратегия за протеините със силен акцент върху бобовите култури за подобрени селскостопански практики;

50. подчертава необходимостта от подпомагане на изследванията за състава на почвата и микроелементите на равнището на земеделските стопанства; подчертава, че тези знания дават възможност на земеделските стопани да планират по-ефективни действия за наторяване, култивиране и управление на почвите, както и да предоставят основата за устойчива програма за сеитбооборот; призовава Комисията да създаде инициатива за „безплатно изпитване на почвата“, както е обявено в стратегията на ЕС за почвите за 2030 г., както и за техническа и финансова подкрепа под формата на екосхема или мярка по втория стълб;

51. подчертава значението на сеитбооборота за плодородието на почвата;

52. подчертава необходимостта от предоставяне на по-нататъшна финансова подкрепа на земеделските стопани при използването на липа, детелина и смесени морави, за да се помогне за преодоляване на нашата колективна зависимост от торовете и за постигане на целите на стратегията „От фермата до трапезата“;

53. насърчава увеличеното използване на биостимулатори за оптимизиране на торенето чрез подобряване на абсорбирането и ефективността на хранителните вещества, за укрепване на устойчивостта на растителните култури на абиотичен стрес, дължащ се на последствия от изменението на климата, като засушаванията и екстремните температури, и за подобряване на тяхната ефективност; във връзка с това призовава Комисията да инвестира в експертния опит и в броя на експертите на разположение на Европейския орган за безопасност на храните и Комисията, за да подобри скоростта, с която новите биостимулатори могат да бъдат оценени и одобрени;

54. признава, че биологичното земеделие е по-малко изложено на увеличения на цените, но в очакване на прехода към използване на устойчиви видове торове, торовата промишленост в ЕС трябва да има достъп до необходимия внос, включително газ, за да се произвеждат торове в самия ЕС и да се гарантира, че перспективите за реколтите в ЕС не са застрашени; призовава Комисията да ускори мерките, определени в нейната комуникация, за справяне с рисковете и уязвимостите, идентифицирани чрез Европейския механизъм за готовност и реакция при кризи в областта на продоволствена сигурност;

55. насърчава също така използването на компост и други добавки към почвата за подобряване на здравето на почвата и наторяването, като същевременно се допринася за борбата срещу сушата, като се вземат предвид свойствата на тези продукти да съхраняват вода;

56. отбелязва, че азотният оксид представлява значителна част от емисиите от селското стопанство на ЕС и следователно призовава за използването и приоритизирането на торове без емисии на азотен оксид;

57. приветства обявения от Комисията INMAP; препоръчва признаване на значението на балансираното хранене на културите за здрави почви и производство на храни и безпристрастно търсене на алтернативни, богати на хранителни вещества странични потоци и енергийни източници, като се насърчава използването на всички безопасни биологични отпадъци и странични животински продукти; подчертава, че INMAP следва да се съсредоточи върху подобряването на ефективността при използването на хранителни вещества, да насърчава разработването на зелени торове и да оптимизира използването на минерални и органични торове чрез прецизно земеделие, планиране на управлението на хранителните вещества и подобрено съхранение и транспорт, като не налага ненужна допълнителна тежест на земеделските стопани, спазва напълно нормативните ограничения и взема предпазни мерки срещу антимикробната резистентност;

58. отбелязва, че човешките отпадъци понастоящем представляват една от основните незатворени вериги в цикъла на хранителните вещества, тъй като хранителните вещества от отпадъчните води в повечето случаи не се връщат в земеделските почви; призовава Комисията допълнително да стимулира техниките, които спомагат за извличането на хранителни вещества от утайките от отпадъчни води, включително чрез въвеждане на критерии за край на отпадъка за материали, които могат да бъдат оползотворени от пречиствателните станции за отпадъчни води, и чрез разработване на критерии за безопасното им прилагане върху земеделски почви;

59. призовава наличието на добитък на повечето територии да се превърне в дългосрочна цел на селскостопанските политики; счита, че по-равномерното предлагане на органични торове следва да бъде част от стратегията на ЕС за неговото селско стопанство;

60. призовава за анализиране на възможността за разширяване на регионалната гъвкавост в рамките на Директивата за нитратите, като се има предвид целта за намаляване на замърсяването; призовава Комисията да обмисли приемането на правила за балансиран бюджет за азот на стопанство и изключения от ограничението от 170 kg азот на хектар годишно за органични торове и еквивалентни продукти, като се вземат предвид различните условия в конкретни държави членки и региони с благоприятни климатични условия и като се има предвид ефективното използване на торовете, оптимизирането на наторяването, използването на биологични отпадъци и вторични източници на хранителни вещества и използването на биостимулатори;

61. изразява загриженост относно липсата на прозрачност на пазара на торове и подкрепя по-нататъшни действия за подобряване на прозрачността и обществената информация на този пазар както на европейско, така и на световно равнище, а също и по отношение на суровините, използвани за производството на торове; призовава Комисията да следи отблизо допълнителните печалби на световните производители на торове и ако е необходимо, да разследва картелните споразумения и господстващите пазарни позиции, да проучи възможностите за данъци върху неочакваните печалби и да направи предложения в това отношение, за да се пребори с нелоялната конкуренция; призовава Комисията да създаде обсерватория на пазара, посветена на наблюдението на международните и вътрешните доставки и запаси от торове и да намали въздействието на спекулациите върху пазара;

62. отбелязва факта, че средният дял на енергията и торовете в общите разходи за вложени ресурси в държавите — членки на ЕС, и годините е съответно 8 % и 6 %, но има значителни различия в дяловете на разходите между държавите и годините ([14]); следователно счита, че е навременно и подходящо да се ускори процесът на външно сближаване, за да се даде възможност на земеделските стопани в държави членки, в които този процес все още не е завършен, да се справят с настоящите предизвикателства;

63. призовава Комисията да подготви глобална стратегия, насочена към намаляване на доминиращата роля на Руската федерация на световните пазари на торове и храни, по-специално в непосредствените съседи на ЕС, като подчертава необходимостта светът да стане независим от руския износ, създавайки възможности за възобновяеми, неизкопаеми и нисковъглеродни торове и храни в съседните на ЕС държави и по света;

64. настоятелно призовава Комисията да вземе предвид проведените от Съвместния изследователски център проучвания на въздействието, в които се предупреждава за отрицателното въздействие върху производството и продоволствената сигурност, което ограничаването на употребата на торове може да окаже в краткосрочен план, ако няма жизнеспособни търговски алтернативи за земеделските стопани;

o

o o

65. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Комисията и на Съвета.

([14]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_bg